

[Poul Schlüter.]

imellem de to former for indgreb. Men selv om lejeloven allerede har gjort indskrænkninger i denne ganske frie ejerdisposition — vi kender det f. eks. i tilfælde af, at lejerens afgår ved døden, hvorefter hans ægtefælle eller mennesker, som hører til hans husstand, kan indtræde i lejemålet betinget af visse særlige vilkår — ville der, hvis man gennemførte den almindelige frie bytteret, være tale om et langt mere vidtgående indgreb. Jeg er ikke i stand til på stående fod at tage stilling til, om dette indgreb ville være i strid med grundloven; det må i sidste instans domstolene naturligvis tage stilling til.

Men det, jeg gerne vil slå fast, er, at den frie bytteret i alt fald er et så alvorligt indgreb i ejendomsretsbegrebet, at man bør afholde sig fra det, medmindre meget, meget tungtvejende grunde kan anføres til støtte for indgrebet, og når jeg bedømmer de argumenter, som forslagsstillerne har ført i marken for deres lovforslag, kommer jeg til det resultat, at så tungtvejende grunde ikke er nævnt for os. Det er jo ikke første gang, et forslag af denne art er til overvejelse her i tinget, det var medtaget under § 134, stk. 2, da man behandlede lejelovsforslaget i oktober 1958, men som boligministeren har nævnt, udgik forslaget ved andenbehandlingen her i salen. Jeg må indrømme, at jeg tror og ønsker, at det lovforslag, som nu er til behandling, kommer til at lide en lignende skæbne. Men problemet er stort, og det kan være rimeligt at se nærmere på hele spørgsmålet i udvalget. Det vil mit parti meget gerne medvirke til, selv om vi altså stiller os skeptisk over for dette lovforslag.

Ib Thyregod: Et forslag som det, der her er fremsat af socialistisk folkeparti, har, som det allerede har været nævnt et par gange, tidligere været fremme, nemlig i 1958. Det strandede på de samme synspunkter, som har været gjort gældende i dag, dels de juridiske, ejendomsretlige, dels de praktiske vanskeligheder ved at gennemføre det og endelig, fordi det ikke tjener det formål, det i virkeligheden efter ordlyden tilsigter.

De juridiske, ejendomsretlige, synspunkter har hr. Poul Schlüter været inde på, dette, at ejeren kan disponere over de lejligheder,

der findes i hans hus, og det gælder hvad enten det er tofamiliehuse, som specielt er undtaget, eller i øvrigt. Det er en meget væsentlig ejerbeføjelse, og at gøre indskrænkninger i den er noget betænkeligt ud fra et ejendomsretligt synspunkt.

Men hertil kommer så de praktiske vanskeligheder og det mere formålsbestemte, som jeg nærmere skal gå ind på. Det er karakteristisk for nogle af de forslag, socialistisk folkeparti er kommet med, navnlig i den sidste og de seneste folketingssamlinger, at deres typiske formål har været indskrænkninger i ejendomsretten, og at man har fremsat dem, uanset at de frembyder en række uhyre praktiske vanskeligheder og giver juridiske betænkeligheder. Jeg husker således et forslag, der, umiddelbart før det skulle have været behandlet i folketetinget, blev trukket tilbage på grund af de grundlovmæssige betænkeligheder ved det.

Det er også karakteristisk for dette lovforslag, at det vedrører den almindelige lejelov. Man kunne forstå det, hvis det vedrørte de midlertidige bestemmelser, som gælder under afviklingen af boligrestriktionerne. Men det skal gælde i al almindelighed, altså med andre ord også på et tidspunkt, da der i virkeligheden ikke er behov for det. For det første er der jo, når boligvalget er frit, når der er frit boligmarked, og når der ikke er vanskeligheder med at få en lejlighed, i virkeligheden ikke behov for en sådan bytteadgang. For det andet bliver lovforslaget meningsløst, når der i denne forbindelse på ny bliver fri opsigelsesadgang fra ejerens side, således som det jo allerede findes uden for de regulerede områder.

Men hvorledes er de faktiske forhold i dag med hensyn til bytte? Hvis man følger avisernes bytteannoncer, vil man se, at det er noget ret normalt, at en ejer giver en lejer tilladelse til at bytte sin lejlighed væk. Jeg ved naturligvis udmærket godt, at der er ejere, som sjældent giver sådanne tilladelser, og der er også ejere, der somme tider giver tilladelsen og i andre tilfælde ikke. Men der er også et andet hensyn, som det allerede er blevet fremhævet, end hensynet til de nuværende lejere, nemlig hensynet til de andre lejesøgende, til dem, som ikke kan tilbyde et bytteobjekt. Man må huske på, at den, der her er tale om at favorisere, er den lejer, som kan tilbyde et bytteobjekt,